

Gün gələcək Azərbaycan
dünyaya günəş kimi doğacaq.

İllüstrasiya

AZƏRBAYCANIN BÜTÖVLÜYÜ, MÜSTƏQİLLİYİ VƏ TƏRƏQQİSİ

RESPUBLİKA

TƏSİSÇİ: AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN İŞLƏR İDARƏSİ VƏ QEZETİN REDAKSİYA HEYƏTİ

6 APRIL 2024-cü il ŞƏNBƏ

Nö 71 (7829)

GÜNDƏLİK İCTİMAİ-SİYASİ, SOSİAL-İQTİSADI QƏZET

WWW.RESPUBLIKA-NEWS.AZ

Dünyanı birləşdirən global nəqliyyat qovşağı

Müasir dövrdə beynəlxalq nəqliyyat dəhlizləri artıq bir dəyər zənciri - nə çəvrilib. Dəhlizlərin daha əlverişli və qısa ərazilərdən keçməsi arzuolunandır. Bununla yanaşı, məsafələrin qisaldılması mümkün olmağıda belə, daşınma müddətini azaltmaq imkanları mövcuddur. Ölkəmizin Böyük İpək Yolu və Şimal-Cənub, Şərqi-Qərb magistral xətlərinin üzərində yerləşməsi onun nəqliyyat infrastrukturunun yüksək inkişafına şərait yaratdır.

2022-ci il iyulun 29-da Aşagabadda Xəzəryani Dövlətlərin Dövlət Başçılarının VI Zirvə Toplantısında Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi fikirlər diqqətəlayiqdir: "Azərbaycan Vətən mühərribəsində Qələbdən və Ermanistanla münaqışının həllindən sonra Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun yenidən qurulması və bərpası, o cümlədən beynəlxalq nəqliyyat əlaqələrinin inkişafı üzrə genişmiyyətli işlər görməye başlayıb. Zəngəzur dəhlizi artıq reallığı əvərlər". Dövlətimizin başçısının uğurlu siyasetinin nəticəsi olaraq Azərbaycan nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması istiqamətində gedən qlobal rəqabətdə böyük uğurlar qazanır.

Bəslilik, ölkəmizin tranzit və logistik imkanlarının genişlənməsi baxımdan yeni mərhələ başlayıb.

**Böyük infrastruktura malik ölkəmiz
Avrasiyanın tranzit və logistika mərkəzi
kimi yeni mərhələyə qədəm qoyub**

Bölgələrdə yeni beynəlxalq aeroportların tikilməsi, yolların salınması, regional layihələrin icrasında aparıcı rol oynaması Azərbaycanın məqsədönlü siyasetinin tərkib hissəsi kimi həm daxili nəqliyyat infrastrukturunun inkişafına töhfə verir, həm də ölkəmiz Avrasiyanın nəqliyyat qovşağına çevirir. Azərbaycan Prezidentinin uzadıq hökümləri siyasetinin nəticəsi olaraq bir sira mühüm nəqliyyat-logistika infrastrukturunu yaradıb və ölkəmiz beynəlxalq nəqliyyat şəbəkələrinə integrasiya olunub. Azərbaycan həyata keçirdiyi irimiqyaslı infrastruktur layihələri vasitəsilə əlverişli regional tranzit mərkəzi-

nə çəvrilib. Respublikamızın ərazisindən Şərqi-Qərb və Simal-Cənub kimi iki mühüm dəhliz keçir və bu beynəlxalq səviyyəli marşrutlar Orta Dəhlizdə Azərbaycanın önəmini artıran amillərdəndir.

Avropanın və Asiya arasında əlverişli coğrafi mövqədə yerləşən Azərbaycan ölkə ərazisindən keçən Orta Dəhlizin əlaqətəqəbiləyinin artırılması istiqamətində bir sıra layihələr həyata keçirib. 2007-ci il fevralın 7-də Tbilisidə Azərbaycan Respubli-

kasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Avrasiyanın nəqliyyat xəritəsinin öncəli hissəsi olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisini dair Səzisiz imzalanıb. Elə həmin ilin noyabrında Gürcüstən Marabda məntəqəsində dəmir yolu xəttinin taməli qoyulub. 2008-ci ilin iyulunda isə Qars şəhərində Qars-Gürcüstən sərhədi hissəsinin tikintisinin tomlaşdırma marasimi keçirilib. Ümumi uzunluğu təxminən 850 kilometr olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin 504 kilometrlik hissəsi

Azərbaycanın ərazisine düşür. Dəmir yolu xəttinin 263 kilometri Gürcüstən, 79 kilometri isə Türkiyə ərazisindən keçir. 2017-ci il oktyabrın 30-da istifadəyə verilmiş Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Orta Dəhlizin bir hissəsi kimi Şərqlə Qərb arasında nəqliyyat bağlanması təmin etməklə, qədim İpək Yolunun polad magistralları üzərində bərpasıdır. Adıçəkilən dəmir yolu Çinindən Avropaya yüklerin Orta Dəhlizdə çatdırılması müddətinin dəniz daşımalarına nisbətən iki dəfədən çox azaldılmasına imkan yaradır.

(davamı 2-ci səhifədə)

Güclü dostluq və əməkdaşlıq əlaqələri yaradılır

Konqo münbit torpağı və əlverişli iqlimi sayəsində əhəmiyyəti kənd təsərrüfatı potensialına malikdir. Burada qəhvə, kakao, palma yağı, kaucuk, həmçinin müxtəlif meyva və taravəzələr daxil olmaqla geniş çeşiddə məhsul istehsal etmər mümkinidir. Bununla belə, kənd təsərrüfatının məhsuldarlığına müasir əkinçilik texnikasına çıxışın möhdudluq, daşınma və saxlama üçün qeyri-adəkət infrastrukturun olmaması və müyyən ərazilərdə davam edən münaqışlər mənfi təsir göstərir.

"Berpərolun enerji sahəsində, energetika sahəsində, medenlik və digər sahələrdə əməkdaşlıq üçün çox gözəl perspektivlər var. Bu gün müzakirə aparıldı, müvafiq göstərişlər verildi və eminəm ki, gelecek aylar ərzində bizim nümayəndələrimiz bir-biri ilə six temasda olacaqlar". Bu fikirləri Prezident İlham Əliyev Konqo Respublikasının Prezidenti Deni Sassu-Nqesso ilə metbuata bəyanında səsləndirdi.

(davamı 3-cü səhifədə)

Sərhəddə növbəti təxribat cəhdidi

Cənubi Qafqazın "cığal uşağı" görünür Ermənistandır. Davamlı Colaraq öz "ağalarından" ne isə tələb edir. Azərbaycan şərti sərhəddə, xüsusən de Naxçıvan istiqamətində yeni hərbi infrastrukturun yaradılması üçün intensiv işlər aparması, növbəti hərbi təxribatın hazırlanması istiqamətində cəhdələri onun "ərköyü" hərəkətlərinə olduqca uyğun gəlir.

Xatırlaqlı ki, bu kimi hərəkətlə düşmən ölkə öten ilin yay aylarında şərti sərhəddə dəha da intensivləşmişdir. "Sisakan" destəsinin döyüşüsü SÜ Aşor Avaqyan bildirib ki, ermənilər Azərbaycan şəhərdinə ordu yığırlar. O, hemçinin qeyd edib ki, sərhəddəki qüvvələr en yüksək döyüş hazırlığı vəziyyətindən gətirilib: "Gərginlik əsasən Laçın, Kəlbəcər və Naxçıvan istiqamətindədir".

(davamı 5-ci səhifədə)

Hindistanın keyfiyyətsiz silah və texnikalarının sınaq poligonu

İkinci Qarabağ savaşından 3 ildən çox vaxt keçiməsinə baxmayıraq, Ermənistən və Azərbaycan arasında sülh müqaviləsi hələ də imzalanmayıb. Başqa sözə desək, Ermənistənə təsir edən qüvvələr müxtəlif oyularla onu sülhdən yayındırmağa cəhd edirlər.

Məsələn, Fransa, Hindistan kimi üçüncü tərəflər Ermənistəni silahlandırmalı Cənubi Qafqazda sabitliyə və təhlükə-

sizliyə əngel olmağa çalışır. Hindistanın bu sahədə aktivliyi daha çox nəzərə çarpar. Yeni Dehlinin bu günədək İrəvanı silahlandırmamasına dair kifayət qədər fakt var. Belə ki, öten ilin iyul ayında Hindistanın İran vətəsində Ermənistəni silahlandırmamasına dair mətbuatda məlumatlar yayılmışdır.

(davamı 8-ci səhifədə)

Brüssel görüşü heç nəyi dəyişməyəcək

Brüssel şəhərində keçirilən məlum üçtərəflı görüşdən öncə ABŞ Dövlət katibi Antoni Blinken və Avropa Komissiyasının prezidenti Ursula Fon der Lyayenin Prezident İlham Əliyevə zəng etməsi dövlət başçımızın beynəlxalq müstəvədəki nüfuzunun göstəricisi və hər iki tərəfin Paşinyanla görüşdən öncə Azərbaycanla hesablaşması kimi xarakterizə olunmalıdır.

Bununla da deyə bilər ki, Azərbaycan Brüsselində görüşdə iştirak etməsə də, proses müyyən qədər müdafiə etməyi bacarıb. Artıq dönya əsas güclərinin tələyini Azərbaycansız həll etməyin mümkün olmadığını anlayıblar.

(davamı 7-ci səhifədə)

Cənubi Qafqaz
fürsət növbəti
təhlükə mənbəyi
yaradılır

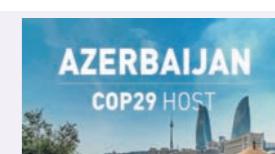
► səh. 7

Qərbin dəstəyi
gərginliyi artırır

► səh. 8

Global
çağırışlar,
etibarlı
tərəfdəşliq

► səh. 9

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 5-də, Türkiyənin sabiq xarici işlər naziri, Türkiya Böyük Millət Məclisinin millət vəkili və NATO Parlament Assambleyasında ki nümayəndə heyətinin rəhbəri Mövlud Çavuşoğluunu qəbul edib.

AZERTAC xəber verir ki, dövlətimizin başçısı Mövlud Çavuşoğluya ölkəmizdə böyük hörmət bəsləndiyini vurğulayaraq, onun bütün dövründə Azərbaycanın yanında olmasına yüksək qiymətləndirdiyini bildirdi və xalqımızın bu nuçox dəyərləndirdiyini qeyd etdi. Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, xüsusi İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı Mövlud Çavuşoğlu müntəzəm surətdə çox önemli açıqlamalar verib. O, bütün dünyaya Türkçinin sesini çatdırıb ki, Azərbaycan tək deyil, Türkçə onun yanındır. Bu açıqlamalar öz növbəsində Azərbaycanın işinə qarışmaq istəyen qüvvələrin qarşısını alınmasında önemli rol oynayıb.

Dövlətimizin başçısı güzə Azərbaycan-Türkiyə birliliyinin dəha da güclənməsinin önemini qeyd edərək bildirdi ki, hazırlı dünyada, o cümlədən Cənubi Qafqazda prosesler çox təhlükəli istiqamətdə gedir və bununla bağlı Azərbaycan haqları olaraq öz narahatlığını ifade edir. Belə ki, Cənubi Qafqaz üçün çizilən plan gələcədə böyük felakət getirə bilər.

Azərbaycan Prezidenti bildirdi ki, Qarabağı işgaldən azad etmemiz, xüsusi keçən ilin sentyabrında həyata keçirdiyimiz antiterror eməliyyatı bəzi qüvvələri narahat edib. "Mən her zaman deyirdim və deyirəm ki, bəzən haqq yoldaşlığı, özəli torpaqlarımızı bütün beynəlxalq qanunlar çerçivəsində hərbi yolla azad etmişik", - deyə vurğulayan Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, o vaxtdan bu günədək bize onların təşəbbüsü ilə bəzən tutan telefon danışçıları esnasında bizi inandırmağa çalışmışlar ki, bu görüş Azərbaycanın eleyhinə deyil. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, lakin bəzən bunun Azərbaycanın və Cənubi Qafqazda iş birliliyinə eleyhinə olduğunu biliyik. Bu, ayrıca xetlərin yaradılması və ölkəmizi təcrid etmək məqsədi güdür.

Dövlətimizin başçısı bir daha qeyd etdi ki, keçən ilin sentyabrından indiyədək Avropa Parla-

bunun yeganə sebəbi Qarabağı işgaldən azad etməyimdir.

Bu gün ABŞ, Avropa İttifaqı və Ermenistan arasından Brüsselde keçirilecek üçüncü görüşə toxunan dövlətimizin başı bildirdi ki, bununla Cənubi Qafqaz üçün növbəti təhlükə məməyi yaradılır. Halbuki son günler hem ABŞ-in, hem de Avropa İttifaqının yüksəkvəzifli şəxsləri onların təşəbbüsü ilə bəzən tutan telefon danışçıları esnasında bizi inandırmağa çalışmışlar ki, bu görüş Azərbaycanın eleyhinə deyil. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, lakin bəzən bunun Azərbaycanın və Cənubi Qafqazda iş birliliyinə eleyhinə olduğunu biliyik. Bu, ayrıca xetlərin yaradılması və ölkəmizi təcrid etmək məqsədi güdür.

Dövlətimizin başçısı bir daha qeyd etdi ki, keçən ilin sentyabrından indiyədək Avropa Parla-

mentinin, Avropa Şurasının Azərbaycan əleyhinə bayanatlar vermesi, Ermenistanı Cənubi Qafqazda bir silahlı forpost kimi yaratmaq cəhdleri gelecekdə çox böyük fəsadlar törədəcək. Buna görə, bəzən bununla bağlı ABŞ və Avropadakı tərəfdarlılarımıza xəberdarlıq etmək üçün açıqlamalar verdik.

Geosiyasının vəziyyətin dəyişdiriyini deyən Prezident İlham Əliyev belə bir şəraitdə Azərbaycan-Türkiyə birliliyinin hər zaman olduğu kimi, bu gün de güclü olmasına vacibliyi qeyd etdi və bəzən pozmaq istəyənlərin arzularının puç olacağına əminləndi bildirdi.

Xoş sözlərə görə minnətdarlığını ifadə edən Mövlud Çavuşoğlu Türkiye Prezidenti Recep Tayyib Erdoğanın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıb.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə min-

nətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Recep Tayyib Erdoğan'a çatdırıma xahiş etdi.

Mövlud Çavuşoğlu hər zaman olduğu kimi, bu defə de doğma Azərbaycanda olmalarından böyük sevinci hiss etdi. O, İlham Əliyevi prezident seçkilərində inamlı qəlebə münasibətə tebrük edərək, bunu Azərbaycan xalqının dövlətlimizin başçısına Qarabağda Zəfer qazanan Ali Baş Komandanı kimi yüksək etmədinin təzahürü olduğunu dedi.

Azərbaycan Prezidentinin andicəmə mərasimində çıxışında Türk dünyasının bizim bələdli adlandırdığını qeyd edən Mövlud Çavuşoğlu diq-qətə çatdırıb ki, dövlətimizin başçısının bu çıxışında Türk dünyasının birlili ilə bağlı dediyi çox dəyərli fikirlər Türk dünyasında böyük məmənluqla qəbul olunub. Mövlud Çavuşoğlu vurğuladı: "Siz dünyada önemli bir lideriniz ve Sizin Türk

dünyasının güclənməsi istiqamətində atıldıqın addımlar bütün Türk dünyasına bəllidir".

Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, həqiqətən de Türk dünyası bizim bir ailəmizdir və bəzən istiqamətdə çalışmalıyıq.

Mövlud Çavuşoğlu dedi ki, Azərbaycanın Qarabağ Zəferini həzm edə bilməyən qüvvələr var və onlar bu istiqamətdə öz siyasetlərini aparmağa çalışırlar.

AZERTAC

Şimali Kipr Prezidenti parlamentlərarası işçi qrupun yaradılmasına görə Azərbaycan Prezidentinə təşəkkür edib

Sımalı Kipr Türk Cümhuriyyətinin Prezidenti Ersin Tatar Milli Məclis-de Azərbaycan-Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti parlamentlərarası elaqələr üzrə işçi qrupun yaradılması ilə bağlı rəsmi X hesabında paylaşım edib.

AZERTAC xəber verir ki, Prezident Ersin Tatarın paylaşımında Azərbaycan-Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti parlamentlərarası elaqələr üzrə işçi qrupun yaradılması münasibətlə "Türk dünyası bizim ailəmizdir, Türk dünyası ilə elaqələrimizi gücləndirməliyik", - deyən Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü bildirib.

Konstitusiya Məhkəməsinin sədri

Minsk işgüzar səfər edib

Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin sədri Fərhad Abdullayevin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Belarus Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin sədri Pyotr Miklaşeviçin daveti ilə Minsk şəhərində rəsmi səfər edib. Səfərin məqsədi "Konstitusiyanın alılıyi: konstitusiya dəyişiklikləri və konstitusiya nəzarətinin müasir inkişafı" mövzusunda Belarus Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin 30 illik yubileyinə həsr edilmiş beynəlxalq konfransda iştirak etmək olub.

Konfransın açılışında Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun tədbir iştirakçılarına ünvanlanmış məktubu səsləndirilib.

"Konstitusiyanın alılıyi: konstitusiya dəyişiklikləri və konstitusiya nəzarətinin müasir inkişafı" mövzusunda beynəlxalq konfransda hüquq sahəsində müüm mövzulara dair müzakirələr aparılıb.

Konfransın praktiki hissəsində Belarus Respublikasında

Prezident Administrasiyasının rəhbəri Samir Nuriyev Asiya İnkişaf Bankının departamentinin Baş direktoru ilə görüşüb

Aprelin 5-də Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri, COP29 üzrə Taşķiat Komitəsinin sədri Samir Nuriyev Asiya İnkişaf Bankının Mərkəzi və Qərbi Asiya Regional Departamentinin Baş direktoru Yevgeni Jukov ilə görüşüb.

daşlığının 25 illiyinin tamam olduğunu bildirib və ölkəmizdə bəsərətli işlərinin yüksək qiymətləndirildiyini diqqətə çatdırıb. Prezident Administrasiyasının rəhbəri ölkəmizdə yaşılı keçid gündəliyinin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən layihələri qeyd edib.

COP29 üzrə Taşķiat Komitəsinin sədri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə COP29-a hazırlı işlərinin toxunaraq ölkəmizdə mətəbərə tədbirin yüksək səviyyədə təşkil olunması istiqamətində aparılan işlər bərədə həmsərbətinə malumat verib.

Yevgeni Jukov COP29-un ev sahibi seçiləsi münasibətə Azərbaycanın təbrik edərək, COP29 sedirliy tərəfindən qısa müddət ərzində görülen işlərin təqribəliyə olduğunu deyib. O, Asiya İnkişaf Bankının COP29-la bağlı ölkəmizdə six eməkdaşlıq etmək və texniki dəstek göstərmək niyyətində olduğunu bildirib.

Y.Jukov Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxənləndirilməsi, yaşı kecid sahəsində qazanılmış nüaliyyətlərlə bağlı memənluğunu ifadə etib və Asiya İnkişaf Bankının bu prosesə töhfə verməyə hazır olduğunu vurğulayıb.

Yüksək qiymət kəsb edir. Bu mühüm dövlət sənədində konkret məsələlər üzrə 24 istiqamətə müxtəlif tədbirlərin reallaşdırılması nəzərdə tutulur ki, bu da neqliyyat-tranzit-logistika xidmətlərini bədcənin əsas gelir mənbələrindən birincə cəvirməyə, ölkəmənin məvcud dəsimə xidmətləri potensialından dəha səmərəli şəkildə istifadə etmə şəraitə varadı.

Səmərəddə Təşķitat Komitəsinin sədri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə COP29-a hazırlı işlərinin toxunaraq ölkəmizdə mətəbərə tədbirin yüksək səviyyədə təşkil olunması istiqamətində aparılan işlər bərədə həmsərbətinə malumat verib.

Lərde yeni hava limanlarının tikintisi, gəmilerin inşası, Bakı Beynəlxalq Deniz Ticaret Limanının görgüləndirilməsi, beynəlxalq avtomagistralların tikintisi və yenidən qurulması üçün ayrılan vəsaitlər göstərir ki, Azərbaycan neqliyyatın böyümək istiqamətində ardıcıl addımlar atır, qəyyiyyətli irade ortaya qoyur. Prezident canbat İlham Əliyevin 2023-cü il 23 noyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazisində keçən beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinin tranzit potensialının artırılması" qərarı ilə, əsaslı işlərinin inşası, gəmilerin inşası, Bakı Beynəlxalq Deniz Ticaret Limanının görgüləndirilməsi, beynəlxalq avtomagistralların tikintisi və yenidən qurulması üçün ayrılan vəsaitlər göstərir ki, Azərbaycan neqliyyatın böyümək istiqamətində ardıcıl addımlar atır, qəyyiyyətli irade ortaya qoyur. Prezident canbat İlham Əliyevin 2023-cü il 23 noyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazisində keçən beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinin tranzit potensialının artırılması" qərarı ilə, əsaslı işlərinin inşası, gəmilerin inşası, Bakı Beynəlxalq Deniz Ticaret Limanının görgüləndirilməsi, beynəlxalq avtomagistralların tikintisi və yenidən qurulması üçün ayrılan vəsaitlər göstərir ki, Azərbaycan neqliyyatın böyümək istiqamətində ardıcıl addımlar atır, qəyyiyyətli irade ortaya qoyur. Prezident canbat İlham Əliyevin 2023-cü il 23 noyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazisində keçən beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinin tranzit potensialının artırılması" qərarı ilə, əsaslı işlərinin inşası, gəmilerin inşası, Bakı Beynəlxalq Deniz Ticaret Limanının görgüləndirilməsi, beynəlxalq avtomagistralların tikintisi və yenidən qurulması üçün ayrılan vəsaitlər göstərir ki, Azərbaycan neqliyyatın böyümək istiqamətində ardıcıl addımlar atır, qəyyiyyətli irade ortaya qoyur. Prezident canbat İlham Əliyevin 2023-cü il 23 noyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazisində keçən beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinin tranzit potensialının artırılması" qərarı ilə, əsaslı işlərinin inşası, gəmilerin inşası, Bakı Beynəlxalq Deniz Ticaret Limanının görgüləndirilməsi, beynəlxalq avtomagistralların tikintisi və yenidən qurulması üçün ayrılan vəsaitlər göstərir ki, Azərbaycan neqliyyatın böyümək istiqamətində ardıcıl addımlar atır, qəyyiyyətli irade ortaya qoyur. Prezident canbat İlham Əliyevin 2023-cü il 23 noyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazisində keçən beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinin tranzit potensialının artırılması" qərarı ilə, əsaslı işlərinin inşası, gəmilerin inşası, Bakı Beynəlxalq Deniz Ticaret Limanının görgüləndirilməsi, beynəlxalq avtomagistralların tikintisi və yenidən qurulması üçün ayrılan vəsaitlər göstərir ki, Azərbaycan neqliyyatın böyümək istiqamətində ardıcıl addımlar atır, qəyyiyyətli irade ortaya qoyur. Prezident canbat İlham Əliyevin 2023-cü il 23 noyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazisində keçən beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinin tranzit potensialının artırılması" qərarı ilə, əsaslı işlərinin inşası, gəmilerin inşası, Bakı Beynəlxalq Deniz Ticaret Limanının görgüləndirilməsi, beynəlxalq avtomagistralların tikintisi və yenidən qurulması üçün ayrılan vəsaitlər göstərir ki, Azərbaycan neqliyyatın böyümək istiqamətində ardıcıl addımlar atır, qəyyiyyətli irade ortaya qoyur. Prezident canbat İlham Əliyevin 2023-cü il 23 noyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazisində keçən beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinin tranzit potensialının artırılması" qərarı ilə, əsaslı işlərinin inşası, gəmilerin inşası, Bakı Beynəlxalq Deniz Ticaret Limanının görgüləndirilməsi, beynəlxalq avtomagistralların tikintisi və yenidən qurulması üçün ayrılan vəsaitlər göstərir ki, Azərbaycan neqliyyatın böyümək istiqamətində ardıcıl addımlar atır, qəyyiyyətli irade ortaya qoyur. Prezident canbat İlham Əliyevin 2023-cü il 23 noyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazisində keçən beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinin tranzit potensialının artırılması" qərarı ilə, əsaslı işlərinin inşası, gəmilerin inşası, Bakı Beynəlxalq Deniz Ticaret Limanının görgüləndirilməsi, beynəlxalq avtomagistralların tikintisi və yenidən qurulması üçün ayrılan vəsaitlər göstərir ki, Azərbaycan neqliyyatın böyümək istiqamətində ardıcıl addımlar atır, qəyyiyyətli irade ortaya qoyur. Prezident canbat İlham Əliyevin 2023-cü il 23 noyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazisində keçən beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinin tranzit potensialının artırılması" qərarı ilə, əsaslı işlərinin inşası, gəmilerin inşası, Bakı Beynəlxalq Deniz Ticaret Limanının görgüləndirilməsi, beynəlxalq avtomagistralların tikintisi və yenidən qurulması üçün ayrılan vəsaitlər göstərir ki, Azərbaycan neqliyyatın böyümək istiqamətində ardıcıl addımlar atır, qəyyiyyətli irade ortaya qoyur. Prezident canbat İlham Əliyevin 2023-cü il 23 noyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazisində keçən beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinin tranzit potensialının artırılması" qərarı ilə, əsaslı işlərinin inşası, gəmilerin inşası, Bakı Beynəlxalq Deniz Ticaret Limanının görgüləndirilməsi, beynəlxalq avtomagistralların tikintisi və yenidən qurulması üçün ayrılan vəsaitlər göstərir ki, Azərbaycan neqliyyatın böyümək istiqamə

Azərbaycan Respublikası
Ali Məhkəməsi hakimlərinin
təyin edilməsi haqqında
**Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin Qərarı**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddesinin I hissesinin 10-cu bəndində, 131-ci maddesinin II hissesinə, "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 94-cü maddesinin ikinci hissesine və 97-ci maddesinin ikinci hissesine uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatına əsasen Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alıb**:

1. Aşağıdakı hakimlər vəzifələri dəyişdirilərək Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin hakimləri təyin edilsinlər:

Hüseyin Aida Əli qızı,
Muxtarov Teyyub Asif oğlu.

2. Bu Qərar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Sahibə Qafarova
Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin sədri

Bakı şəhəri, 5 aprel 2024-cü il.

**Gəncə Apellyasiya Məhkəməsi
hakimlərinin təyin və vəzifədən
azad edilməsi haqqında**

**Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin Qərarı**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddesinin I hissesinin 10-cu bəndində, 132-ci maddesinin II hissesinə, "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 94-cü maddesinin ikinci hissesine və 97-ci maddesinin ikinci hissesine uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatına əsasen Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alıb**:

1. Aşağıdakı hakimlər vəzifələri dəyişdirilərək Gəncə Apellyasiya Məhkəməsinin hakimləri təyin edilsinlər:

Əli Toğrul Məhəmməd oğlu,
Mahmudov Faig Nüsrət oğlu,
Mustafayev Mustafa Əli oğlu.

2. Məmmədov Ədiş Əla oğlu vəzifəsinin dəyişdirilərək Gəncə Apellyasiya Məhkəməsinin hakimi vəzifəsindən azad edilsin.

3. Bu Qərar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Sahibə Qafarova
Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin sədri

Bakı şəhəri, 5 aprel 2024-cü il.

**Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi
hakimlərinin təyin və vəzifədən
azad edilməsi haqqında**

**Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin Qərarı**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddesinin I hissesinin 10-cu bəndində, 132-ci maddesinin II hissesinə, "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 94-cü maddesinin ikinci hissesine və 97-ci maddesinin ikinci hissesine uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatına əsasen Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alıb**:

1. Aşağıdakı hakimlər vəzifələri dəyişdirilərək Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin hakimləri təyin edilsinlər:

Hüseynov Mirməddin Mirdəmət oğlu,

Hüseynzadə Afiq Hüseyin oğlu,

Quliyev İsmayıll Rza oğlu.

2. Memmedova Lətife Məhyəddin qızı vəzifəsinin dəyişdirilərək Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin hakimi vəzifəsindən azad edilsin.

3. Bu Qərar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Sahibə Qafarova
Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin sədri

Bakı şəhəri, 5 aprel 2024-cü il.

**Kamran Əliyev Rusiya Baş prokurorunun
müavini ilə görüşüb**

Rusiya Federasiyası Baş Aprokuratorunun müavini Pyotr Qorodovun rehbərlik etdiyi nümayəndəyyəhənin baş prokuror Kamran Əliyevin dəvəti Bəkədə keçirilən Xəzəryani dövlətlərin baş prokurorluqlarının nümayəndələrinin bestərəli görüşündə iştirak etmək üçün ölkəmiz işgəzar səfərə gəlib.

İkənətli görüşdə Baş prokuror Kamran Əliyev ölkəlerimiz arasında dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin strateji xarakter daşıdığından, dövlət başçılarının birgə səyləri və siyasi iradeleri sayesində iktenətli münasibətlərin bütün istiqamətlərdə uğurla inkişaf etdiriyini vurğulayıb.

Baş prokuror digər sahələrdə olduğunu kimi, ölkələrimiz prokurorluq və hüquq-mühafizə orqanları arasında da əməkdaşlığın yüksək seviyyədə olduğunu qeyd edərək, cinayət işləri üzrə hüquqi yardım, ekstradisiya və elm-tədris sahələrində son illər ərzində effektiv işbirliyinin olduğunu dəqiqətə çatdırıb.

Kamran Əliyev Müzəffər Ali Baş Komandanın rehbərliyi ilə Azərbaycanın ərazisi bütövlüyünün tam şəkillidə bərpa olunduğu, dövlət başçılığının və ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın

dəqiqət və qayğısı ilə Qarabağda sürətli bərpa və quruculuq işlərinin aparıldığı barədə qonaqları məlumatlaşdırıb.

Baş prokuror, həmçinin, döyünlənən mətəbər beynəlxalq tədbirlərindən biri olan BMT-nin İqlim Deyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərefəri Konfransının 29-cu sessiyasının - COP29-un ölkəmizdə keçirilməsinin dünya ölkələrinin növbəti dəfə Azərbaycana on böyük etimad və hörmətinin, o cümlədən ölkəmizdəki fəvqələdə və salhiyyətli sefiri Mixail Yevdokimov da iştirak edib.

Səmimi qəbulu görə təşəkkürü-

Milli Məclisin iclasında 22 məsələ müzakirə olunub

Aprelin 5-də Sahibə Qafarova-nın sedriyi ilə Milli Məclisin yaz sessiyasında növbəti plenar iclası keçirilib.

Əvvəlcə iclasda cari məsələlərlə bağlı müzakirələr aparılıb. Çıxışlardan aprelin 5-də Brüsselde keçirilmiş nezdə tutulan Ermenistanın baş naziri, ABŞ Dövlət katibi və Avropa Komissiyasının prezidenti arasında üstərəflə görüş, həmçinin regional vəziyyət barədə fikirlər səsləndirilib.

Sonra gündəlikdəki 22 məsələnin müzakirəsinə başlanıb.

Parlamentin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası elaqələr komitəsinin sedri Səməd Seyidov 1-ci məsələni - Milli Məclisin parlamentlərarası elaqələr üzrə içiçilişlərin rəhbərliyində yeni dəyişikliyin edilməsi ilə bağlı qarışılış təqdim edib.

Məsələ barədə fikirlər səsləndirdikdən sonra "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin parlamentlərarası elaqələr üzrə içiçilişlərin rəhbərliyində yeni dəyişikliyin edilməsi" barədə qanun layihəsi təqdim edilib.

Gündəliyin növbəti 7 məsələsi Azərbaycan Prezidentinin təqdimatları esasında bir sıra məhkəmələrin hakimlərinin təyin və vəzifədən azad edilməsi ilə bağlı olub.

Parlamentin Hüquq siyaseti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nizami Səferov Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi hakimlərinin təyin edilmiş, M.K. Həsənovun Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin hakimi təyin edilmiş, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin hakimlərinin təyin və vəzifədən azad edilmiş, Gəncə Apellyasiya Məhkəməsinin hakimlərinin təyin və vəzifədən azad edilmiş, Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin hakimlərinin təyin və vəzifədən azad edilmiş, Şəki Apellyasiya Məhkəməsinin hakimlərinin təyin və vəzifədən azad edilmiş, Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin hakimlərinin təyin və vəzifədən azad edilmiş, Məmmədov Ədiş Əla oğlu vəzifəsindən azad edilsin.

3. Bu Qərar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Sahibə Qafarova
Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin sədri

Bakı şəhəri, 5 aprel 2024-cü il.

dir, 10-cu məsəle ise "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 30 dekabr tarixli 471-VIQ nömrəli Qanunu icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının prezidenti arasında üzərəfli görüş, həmçinin regional vəziyyət barədə qanun layihəsi təqdim edilib.

Qanun layihəsi ayrı-ayrılıqla səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Parlamentin sedri Sahibə Qafarova növbəti iki məsələnin da Prezidentin bir məktubu ilə Milli Məclise təqdim edildiyini və mahiyyətce bir-birinə yaxın olduğunu söyləyib. O, həmin iki məsələnin "Bələdiyyələrin birgə fəaliyyəti, birləşməsi, ayrılmış və leğə edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə "Bələdiyyələrin statusu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi təqdim edilib.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Milli Məclisin sedri Sahibə Qafarova gündəliyin son üç məsələsinin birinci oxunuşda qanun layihələri olduğunu bildirib.

Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sedri Ziyafət Əsərov "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Daixili xidmət nizamnaməsinin təsdiq edilməsi haqqında", "Tərfix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında", "Cinayet törəmti şəxslərin verilməsi (ekstradisiya) haqqında" və "Mədəniyyət haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi təqdim edilib.

Sonra Əmək və sosial siyaset komitəsinin üzvü Arzu Nağıyev "Sosial siyaset haqqında" Qanunda və Vergi Məcləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi təqdim edilib.

Sonra Əmək və sosial siyaset komitəsinin üzvü Arzu Nağıyev "Sosial siyaset haqqında" Qanunda və Vergi Məcləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi təqdim edilib.

Sonra Əmək və sosial siyaset komitəsinin sedri Əliyev Emin Zöhrab oğlu, Hüseynov Zaur Nəsim oğlu, Qarayeva Mehriban Cəfər qızı, Qocayev Tural Şəmsi oğlu, Məmmədov Murad Akif oğlu, Səlimova Səadət Rəşid qızı.

2. Bu Qərar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

M.K.Həsənovun Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin hakimi təyin edilməsi haqqında

**Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin Qərarı**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddesinin I hissesinin 10-cu bəndində, 132-ci maddesinin II hissesinə, "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 94-cü maddesinin ikinci hissesine və 97-ci maddesinin ikinci hissesine uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatına əsasen Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alıb**:

1. Müşfiq Kamil oğlu Həsənov vəzifəsi dəyişdirilərək Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin hakimi təyin edilsin.

2. Bu Qərar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Sahibə Qafarova
Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin sədri

Bakı şəhəri, 5 aprel 2024-cü il.

**Bakı Apellyasiya Məhkəməsi
hakimlərinin təyin və vəzifədən
azad edilməsi haqqında**

**Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin Qərarı**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddesinin I hissesinin 10-cu bəndində, 132-ci maddesinin II hissesinə, "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 94-cü maddesinin ikinci hissesine və 97-ci maddesinin ikinci hissesine uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatına əsasen Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alıb**:

1. Aşağıdakı hakimlər vəzifələri dəyişdirilərək Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin hakimləri təyin edilsinlər:

Abbasova Günel Məhərrəm qızı, Cəferov Səməd Fəxreddin oğlu, Ələkbərov Əfqan Qəzənfər oğlu, Əliyev Elvin Əhəd oğlu,

Əliyev Emin Zöhrab oğlu, Hüseynov Zaur Nəsim oğlu, Qarayeva Mehriban Cəfər qızı, Qocayev Tural Şəmsi oğlu, Məmmədov Murad Akif oğlu, Səlimova Səadət Rəşid qızı.

2. Bu Qərar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Sahibə Qafarova
Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin sədri

Bakı şəhəri, 5 aprel 2024-cü il.

**Şəki Apellyasiya Məhkəməsi
hakimlərinin təyin edilməsi haqqında**

Brüssel formatının "təkamülü"

2022-ci il aprelin 6-da Brüsselde Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şəhriyar Məşəl və Ermenistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan ile görüşü bas tutdu. 4 saatdan artı davam edən görüş dövlətimiz üçün uğurla nəticələndi. Üçtərəfli danışçılar Azərbaycanın haqlı mövqeyinin bir daha açıq şəkildə bəyan olunması, siyasi qətiyyətinin nümayisi üçün imkan yaratdı.

Liderlər 2021-ci ilin dekabrında Brüsselde keçirdikləri son görüşdən və 2022-ci ilin fevralında Fransa prezidenti Emmanuel Makronla videokonfransdan sonra baş verənləri qiyametləndirdilər. Həmçinin 10 noyabr 2020-ci il tarixi üçtərəfli Bəyənatın müddəalarına tam əməl olunmasının zərurətini vurğuladılar. Görüşəndən sonra yılanan bəyanatda bildirildi ki, Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şəhriyar Məşəl Cənubi Qafqaz regionundakı veziyətinin müzakirəsi və hər iki ölkə ilə Al-nin əlaqələrinin inkişaf etdirilmək üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Ermenistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyanla görüşüb. Rusiyada imzalanan 2020-ci ilin 10 noyabr, 2021-ci ilin 11 yanvar və 26 noyabr Soçi bəyanatları, həmin sənədlərdən irəli gələn dəhləklərin yerinə yetiriləsinin vacibliyi qeyd olundu.

Görüşü xüsusləşdirən en vacib meqam isə o oldu ki, danışçılar ermənilərin daim iddiyi status məsəlesi nəinki qaldırıldı, hətta ölkələr arasında münasibətlərin tənzimlənməsində ATƏT-in keçmiş Minsk qrupunun fəaliyyətindən səhəbat beşərildi. Digər tərəfdən, bəyanatda Ferrux kəndi ətrafında proseslərə də toxunulmaması göstərdi ki, Avropa İttifaqı artıq qosuların dislokasiya yerlerinin idarəyəməsindən Azərbaycanın daxili işi kimi yanaşı. Görüşədə qarşılıqlı etimad mühtütinin yaradılması, humanitar addimlər, itkin düşən seksərlərin tələyi, minatnameyi prosesi ilə bağlı müsbət yanaşmalar ortaya qoyuldu. Bu səbəbdən Brüssel görüşü Ermenistan cəmiyyətində dərin narahatlıyı yaradı. Erməni siyasetçiləri adıclarla bildirdilər ki, Avropa İttifaqı Bakının lehine addimlər atı. Bunun üçün isə Paşinyandan istifade olunur. Həmçinin ermənilər meysusluq qeyd etdilər ki, "qoca qita"də artıq Qarabağın Azərbaycan arazisini olmasına çıxdan qəbul ediblər. Ermənilərin fikrincə, görüşün yekununda dair bəyanatda Qarabağın statusu barədə heç ne deyilməməsi də Minsk qru-

punun faktiki olaraq legvi kimi dəyerləndirildi.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin Avropa İttifaqı, Azərbaycan və Ermenistan liderlərinin görüşünün yekunlarına dair 7 aprel tarixli açıqlamasında isə bildirildi ki, görüş zamanı postmünajisə merhələsinde bölgənin inkişafı ilə bağlı Azərbaycanın hər zaman çıxış etdiyi prinsiplər, o cümlədən 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyənatın müddəalarına tam riyat olunması, tərəflər arasında şübhə və etimadın teşşiv üçün humanitar addimlərin davam etdirilməsi, iki dövlətin serhədinin delimətasiya və demarkasiyası istiqamətində konkret addimlərin atılması, nəqliyyat və kommunikasiyaların açılması məsələləri geniş müzakirə edilib. Bunların fonundan görüşən Azərbaycan diplomatiyasının növbəti qəlebəsi olaraq dəyərləndirmət mümkündür. Dövlətimizin haqlı mövqeyi bir daha təsdiqləndi, Azərbaycan öz şəhərləri bir daha diktə etdi. Bu görüş həmin dövrə göstərdi ki, Avropa İttifaqı da regionda sabitliyin yaranmasında maraqlıdır.

Bu səbəbdən 14 dekabr 2021-ci il, 6 aprel 2022-ci il tarixli Brüssel görüşlərindən sonra 2022-ci ilin 22 may və 31 avqustunda, eləcə də öten il mayın 14-də Avropa İttifaqı-Azərbaycan-Ermenistan resmiliyələri arasında üçtərəfli təmaslar keçirildi. Hətta 5-ci görüşün yekunduna liderlər Azərbaycanın 86,6 min kvadratkilometr və Ermenistanın 29,8 min kvadratkilometrə eəzət bütövliyəne sadiq oludular. Təsdiqlər. Yeni baş nazır Nikol Paşinyan Qarabağın Azərbaycan erazisini olduğunu resmi qaydada qəbul etdi. Ən vacib meqamların biri isə o oldu ki, Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şəhriyar Məşəl idarələri Qranadada keçirilən Avropa Siyasi Birliyinin üçüncü sammiti çərçivəsində növbəti görüşə davət etdi. Həmin dövrələrə sözügedən qurum Cənubi Qafqazda real illiqlərlə yanaşması obyektiv ola da, dəha sonrası proses güclərini müdaxilə ilə pozuldu. Brüssel formatında uğur qazana bilməyen Ermenistan Fransanın müdaxiləti nəticəsində məqsədönlü şəkildə görüşün dördətərəfli formatda keçirilməsi istədi. Amma Fransa XİN başçısının Ermenistan sefəri, Ketrin Kolonnanın İrvandən ölkəməze qarşı adətsiz, regionda münasibətləri gerginləşdirən xidmət edən aqşlamaları bu formatı mümkünksız etdi. Həmçinin Fransanın baş diplomatının Ermenistanla hərbi əməkdaşlığın genişləndirilməsi, silah-sursat verilecəyi haqda bəyanatı da görüşün müqəddərətinin

hell etdi. Neticədə öten il oktyabrın 6-da Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İspanyanın Qranada şəhərində Ermenistan baş naziri Nikol Paşinyan, Fransanın prezidenti Emmanuel Macron, Almaniya kansleri Olaf Scholz və Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şəhriyar Məşəl görüşü bas tutmadı. Hökmütlük şəxsi iradesi ilə hərəket edərət göstərdi ki, Azərbaycan regionda diktə eden tərəfdər.

Bu məsələdən sonra isə Yelisey Sarayı Cənubi Qafqazla bağlı da dəha çox aktivlik nümayiş etdirme yə başlıdı, İrəvanın silahlandırılması növbəti mərhələyə qədəm qoydu. Müyyən dövrələrdə Amerika Birleşmiş Ştatları da prosesə qoşuldu. Resmi Vəsüntən xüsusiyyəti Azərbaycanın suverenliyini bərpə etməsindən sonra humanitar məsələlərə bağlı ittihamlar irəli sürdü. Resmi Bakının qətiyyəti mövqeyi yə Cənubi Qafqazda Qəribin Rusiya eleyhinə oyunlarına qoşulmaması isə "qoca qita"nın aqşası siyasi də artırdı. Elə bə sebəbdən də öten dövrə Brüsselde uğurla keçirilən üçtərəfli görüşlər bu il fərqli müstəvədə davam etdirilir. Belə ki, aprelin 5-də Belçikanın paytaxtında Ermenistan-Amerika Birleşmiş Ştatları-Avropa İttifaqı arasında müstərek konfrans keçirilib. 2 il ərzində deyisen mənzərə isə onu göstərki, Avropa və ABŞ Cənubi Qafqazda yeni münaqışa ocağı yaratmaq üçün əlindən geləni edir. Rəsmi İrəvan isə kollektiv Qəribin son dərəce təhlükəli planlarının heyata keçiriləsi üçün aleteçərilir. "Qoca qita"nın tabliğatı masını və ya "piyada"nın qismində çıxış etmək isə Nikol Paşinyanın iddiası və Ermenistanın dövlətçiliyi üçün yaxşı ssenari vəd etmər.

Jala QASIMZADƏ, "Respublika".

"Tass" yazır ki, Azərbaycan Konqoda bir investisiya layihələrində iştirak fikrindər, ilk növbədə, kənd təsərrüfatı sahəsində. Bu fikrələri Prezident İlham Əliyev Konqo Respublikasının Prezidenti Deni Sassu-Nqesso ilə metbuata bəyanatda səsləndirdi: "Bərpələnən enerji sahəsində, energetika sahəsində, mədençilik və digər sahələrdə əməkdaşlıq üçün çox gözəl perspektivlər var. Bu gün müzakirə aparıldı, müvafiq göstərişlər verildi və eminim ki, geləcək aylar arzında bizim nümayəndələrimiz bir-biri ilə six təmsəda olacaqlar", - deyə ölkə başçısı diqqət çatdırıb. Öz növbəsində, Sassu-Nqesso ölkəsinin kend təsərrüfatı sahəsində çox böyük potensialı malik olduğunu bildirib. "Biz becərili torpaqların belə de yalnız 3 faizindən istifadə edirik, bu o deməkdir ki, qalanları istifadəye hazırlır", - deyə Konqo prezidenti vurğulayıb. Qeyd edik ki, Sassu-Nqesso Azərbaycana üçgünlük sefər gəlib. Onun Prezident İlham Əliyevlə apardığı danışçılar neticesində Azərbaycan və Konqo arasında əməkdaşlıq Beyannamesi, o cümlədən Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti ilə Konqo Milli Neft Korporasiyası arasında müqavilə imzalanıb.

"Vestnik Kavkaza": Ursula Fon der Lyayen Paşinyanla görüşdən əvvəl Azərbaycan Prezidentinə zəng edib

Aprelin 4-de Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula Fon der Lyayen Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib.

"Vestnik Kavkaza" xəber verir ki, bu barədə məlumatı Azərbaycan Prezidentinin Mətbuat Xidməti yayıb.

Prezident İlham Əliyev Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula Fon der Lyayen ilə telefon danışıqı zamanı Brüsselde aprelin 5-de keçirilməsi planlaşdırılan Ermenistan-Al-ABŞ üzrətəri gorusğu ilə bağlı Azərbaycan tərəfindən mövqeyini ifadə edib.

Təfəlon danışıqı əsnasında tərəflər Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlığın inkişaf perspektivlərini müzakirə ediblər. Bu xüsusda, bərpələnən enerji, nəqliyyat bağlantılıları, enerji təhlükəsizliyi və digər əməkdaşlıq sahələri də qeyd olunub.

"Tass":

President İlham Əliyev Azərbaycanın Konqoda investisiya layihələrində iştirak etmək niyyətini açıqlayıb

"Tass" yazar ki, Azərbaycan Konqoda bir investisiya layihələrində iştirak fikrindər, ilk növbədə, kənd təsərrüfatı sahəsində. Bu fikrələri Prezident İlham Əliyev Konqo Respublikasının Prezidenti Deni Sassu-Nqesso ilə metbuata bəyanatda səsləndirdi: "Bərpələnən enerji sahəsində, energetika sahəsində, mədençilik və digər sahələrdə əməkdaşlıq üçün çox gözəl perspektivlər var. Bu gün müzakirə aparıldı, müvafiq göstərişlər verildi və eminim ki, geləcək aylar arzında bizim nümayəndələrimiz bir-biri ilə six təmsəda olacaqlar", - deyə ölkə başçısı diqqət çatdırıb. Öz növbəsində, Sassu-Nqesso ölkəsinin kend təsərrüfatı sahəsində çox böyük potensialı malik olduğunu bildirib. "Biz becərili torpaqların belə de yalnız 3 faizindən istifadə edirik, bu o deməkdir ki, qalanları istifadəye hazırlır", - deyə Konqo prezidenti vurğulayıb. Qeyd edik ki, Sassu-Nqesso Azərbaycana üçgünlük sefər gəlib. Onun Prezident İlham Əliyevlə apardığı danışçılar neticesində Azərbaycan və Konqo arasında əməkdaşlıq Beyannamesi, o cümlədən Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti ilə Konqo Milli Neft Korporasiyası arasında müqavilə imzalanıb.

"Hüriyyət":

Azərbaycan-Ermənistən sülhü namənə tərəfsiz olun

Türkəyi Xarici İşlər Nazirliyi İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra Azərbaycan və Ermenistan arasındakı sülhün əldə olunması üçün üçüncü ölkələr tərəfsizlik çağırışını edib. Türkiye XİN tərəfindən verilən bəyanat qeyd olunub ki, Azərbaycanın İkinci Qarabağ müharibəsinin sonra işğal olunmuş torpaqlarının azad edililəri və Qarabağda 19-20 sentyabr 2023-cü il tarixlərində həyata keçirilən antiterror emmiliyati ilə bütün ölkə torpaqlarında suverenliyin bərpələnən enerji sahəsində, energetika sahəsində, mədençilik və digər sahələrdə əməkdaşlıq üçün çox gözəl perspektivlər var. Bu gün müzakirə aparıldı, müvafiq göstərişlər verildi - deyə ölkə başçısı diqqət çatdırıb. Öz növbəsində, Sassu-Nqesso ölkəsinin kend təsərrüfatı sahəsində çox böyük potensialı malik olduğunu bildirib. "Biz becərili torpaqların belə de yalnız 3 faizindən istifadə edirik, bu o deməkdir ki, qalanları istifadəye hazırlır", - deyə Konqo prezidenti vurğulayıb. Qeyd edik ki, Sassu-Nqesso Azərbaycana üçgünlük sefər gəlib. Onun Prezident İlham Əliyevlə apardığı danışçılar neticesində Azərbaycan və Konqo arasında əməkdaşlıq Beyannamesi, o cümlədən Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti ilə Konqo Milli Neft Korporasiyası arasında müqavilə imzalanıb.

"JNS":

Azərbaycan və İsrail turizmin inkişafına çalışır

Azərbaycan turizm imkanları Dövlət Turizm Agentliyi və Azərbaycan Turizm Bürosunun təşkilatçılığı ilə Tel-Əvviv şəhərində keçirilən "Beynəlxalq Aralıq denizi Turizm Bazarı" (IMTB 2024) sergisində təbliğ olunur.

Sərgidə ölkəmizi Azərbaycan Turizm Bürosu, "Azərbaycan Hava Yolları" QSC, "Səhədag" Turizm Mərkəzi daxil olmaqla, ümumiylükde 6 yərli tərəfədən təmsil edir.

"Azərbaycan israilli turistlər üçün açıq və təhlükəsiz olmaqda davam edir", - Azərbaycan Turizm Şurasının baş direktoru Florian Sanqəmidt JNS-ə açıqlamasında bələ də bildirib. Qeyd edik ki, müharibədən sonra İsrailde turizm tətbiqinə yönəlmüş 3-4 aprel tarixlərində keçirilən Tel-Əvviv Turizm Sərgisine Azərbaycan da daxil olmaqla cəmi 12 ölkə öz nümayəndələrini göndərib.

"Anadolu Agency":

Azərbaycan və Al Bakıda keçiriləcək COP29-un yaşıl əməkdaşlıq üçün əlverişli imkanlar təmin edəcəyini bildirib

Avropa Komissiyasının prezidenti Ursula Fon der Lyayen aprelin 4-de Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib. Telefon danışıqı əsnasında tərəflər Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlığın inkişaf perspektivlərini müzakirə ediblər və bu xüsusda, bərpələnən enerji, nəqliyyat bağlantılıları, enerji təhlükəsizliyi və digər əməkdaşlıq sahələri qeyd olunub.

Bu barədə "Anadolu Agency" xəber saytı məlumat yayıb. Fon der Lyayen Al-nin minatlılığındakı səyənlərindən Azərbaycana destek verməyə hazır olduğunu vurğulayıb. Telefon danışıqında aprelin 5-de Brüsselde Ermenistan, Al və ABŞ arasında keçiriləcək üçtərəfli danışçılarla bağlı məsələlər müzakirə olunub və İlham Əliyev Azərbaycanın böyük mövqeyini bir daha tekrarlayıb, regional inkişafın tərəflərinin təsdiqini və təsdiq etmək istəyinən qeyd olunub.

"Emirates News Agency": Azərbaycan neftinin qiyməti 92 dollar olub

"Emirates News Agency" xəber verir ki, dünən yarınlarlarında Azərbaycan neftinin qiyməti artırıb. "Azeri Light" markalı neftin bir barrelinin qiyməti 0,8 dollar artaraq 92,65 dollar təşkil edib.

HADİSELƏR KONTEKSTİNDE

Türkiyə

ABŞ və Qərbi Cənubi Qafqazda hərbi-siyasi pozisiyəti son hadda qədar gərginləşdirmək niyyətindədir. Ağ Eo regional sülh prosesini dəstəklədiyi vaxtası bayan etsə də, son davranışları bunun tamamilə öksini göstərir. Hər haldə hazırda ABŞ və Avropa İttifaqının ortaş Cənubi Qafqaz siyasəti mözh süll prosesinin pozulmasına, yeni mühərbiyənin başlamasına yönəlib. Bu səbəbdən da bundan sonra regionda baş verə biləcək əməkdaşlıqların hərbi toqquşmaya görə Ermenistanla yanaşı, həm ABŞ, həm də Avropa İttifaqı birbaşa məsuliyyət daşıyacaq.

Hayastan bataqlıqda çabalayır

Ancaq ABŞ resmisi ortaş konfransın Azərbaycanla qarşı yoldaşlığından xüsusi olaraq, vurğuluyur. Ağ Evin bu məsələ ilə bağlı izahatlarına inanmaq isə sadələvlükdür. Hər haldə Ağ Evin verdiyi sözləri heç vaxt tutmadığı, yalnız öz maraqlarına uyğun davranışının heç kəsə sirr deyil. Ele ABŞ Dövlət Departamentiñin rəsmisi Metyu Millerin "Ortag konfransda sülh prosesinin esas müzakirə mövzusu olmayaqını" vurğulaması da Ağ Evin yene müəmmalı sənədlərin öz hərəkəti etdiyini göstərir.

Avropa İttifaqının davranışlarının arxasında məhz Fransa dayanır. Daha dəqiq desək, ortaş konfransda Al-nin Ermenistanla bağlı üzərinə götürəcəyi öhdəliklər Paris tərəfindən müyyən olunur. Fransanın Ermenistandakı sefiri bunu son açıqlamasında etraf edib. O bildirib ki, Ermenistandan hərbi problemlərinin həlli ilə bağlı məsələləri Fransa öz üzərinə götürüb və bu proses intensiv şəkildə inkişaf edir". Bu mövzu ilə bağlı açıqlamasında **Türkiyənin Azərbaycandakı sabiq hərbi attaşesi, ehtiyatda olan general dr. Yücel Karauz** belə deyib.

Onun sözlərinə görə, ABŞ və Avropa İttifaqı Ermenistana yeni hərbi texnologiyaların və silah sistemlerinin ötürülməsi və edir. Buna paralel olaraq, həm də Ermenistan ordusunu üçün təlim programlarının sayını və birgə təlimləri artırmağı öz üzərinə götürür. Burada ABŞ-in və Fransanın esas məqsədi sülh yolunda addım atmaq istəyen Ermenistana destək vermək yox, yaxın zamanda bu ölkədə öz hərbi bazalarını yaratmaqdır. Hazırda ABŞ-in dünyadan təxminen 90 ölkəsində 800-a yaxın hərbi bazası var. Böyük ehtimalı ABŞ, Qəfəndən ölkədə İran, Azərbaycan, Türkiye və Gürcüstən sərhədine yaxın olmaqla 4-5 hərbi bazasını quracaq. Cənubi ABŞ və Fransa Cənubi Qafqazda sülhün deyil, bölgədə qan axıdılmasının tərəfdarıdır. Onlar hemçinin 300 milyonluq Türk dünəyinin birleşməsinə və Zəngəzur dəhlizinin açılmasına mane olmaq üçün dərədin-qabiqdan çıxırlar. Belə çıxır ki, Qərbi bir daşla 5-6 quş vurmaq niyyətindədir. Bu isə Cənubi Qafqazın dəstək proqramını hazırlayıb. Bunaqlıqda Qərbi "odun üstüne benzin tökmək" siyasetini bir daha davam etdiridiyi sübut edəcək.

Son zamanlar Ermenistan-Azərbaycan şəhərinin müxtəlif istiqamətlərində düşmən ölkənin silahlı qüvvələrinin zirehli texniki, artilleriya qırğuları, habelə digər ağır atəs vasitə-

Cənubi Qafqazda uzun müddətən bəri gedən oyunlarda ister-istemez Azərbaycan şairi Abbas Şehhətin "Ayi ve şir" təmsil yada düber:

*Ölərlər olub bir ayı bir şir ilə
Övünlərlər olsanı tədbir ilə...*

Siyaset oyundur, onun öz qurularını və bacarıqları oyunçuları var. Ən bacarıklı siyasetçi ordu ki, bu oyuların oyunçuluğuna çevrilmesin. Söhbət dövlət rəhbərlərinən, liderlərdən gedir, onda ölkənin ta-

dan aydın olurdu ki, Prezident İlham Əliyev və Baş nazir N.Paşinyan ölkələri arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və demarkasiyası üzrə planlaşdırılan danişqanlıqların başlanılması üçün əlvəriş mühitin yaradılması istiqamətində ciddi addımlar atılmışdır. Bərədə razılığı göləblər. Həmçinin Azərbaycanla Ermenistan arasında hərəkəfi sülh müqaviləsinin imzalanmasına çağırış edilmiş, görüşdə Azərbaycanın işğaldan azad olmuş ərazilərinin

Brüssel görüşü və şikara çevrilən ölkə

leyi məsəlesi ön plana keçir. Bəzən ölkələr, torpaqlar uğrunda mübarizələr zəncirvari xarakter alır, maraqlar ya üst-üstə düşür, ya da kəsişir. Bax əsl hengama onda qopur. Yeni yuxarıda nümunə getirdiyimiz misralarda deyildi ki, elbir olub ovlaqlarıqları qurbanı bölməye razı olmayan ailə yəşin əhvalatı elə siyasetdə de baş verir. Cox güman şair Abbas Şehhət öz dövrünün siyasi hadiselerini ele təmsil formasında təqdim etməye çalışıb. Yaziya poeziya nümunəsi ilə başlamağızımız qeyd keşə qəriba, təcəccüblü görünümin, axı bu gün Cənubi Qafqaz etrafında gedən oyular "peşəkar ovçuların" etməsine bənzəyir...

Vətən müharibəsindən sonra yeni reallıqlar yaradı. Regionda dayanıqlı sülhün və təhlükəsizlərin temmələnməsi, Ermenistanla Azərbaycan arasında münasibətlərin normallaşmasında yeni sehifənin açılması üçün sülh müqaviləsinin imzalanması günün əsas müzakirə mövzusuna çevrildi. Bu mənəda Brüssel görüşü sülh gündündən təşəkkül, müvəyyənləşməsi və perspektivlərini etməsi baxımdan də yaddaqalan oldu. 2021-ci il dekabrın 14-də keçirilən ilk üçüncü görüşdə Azərbaycan Prezidenti və Al-Surasının prezidenti tərəfindən Brüssel sülh gündəliyi formalasdırıldı.

Hələ o zaman bəzi siyasi şərhçilər Brüssel görüşünü bölgədə aktivləşmək istəyin Qərbi üçün an yaxşı başlanğıç hesab edir. Görüşdən sonra Al-Surasının prezidenti Ş.Mişel mətbuatı bəyənatında qeyd etmişdi ki, her iki lideri Al-nin hərəkəfi sülh sazişi ilə dəsteklənən regionda davamlı sülhün təmin edilməsi məqsədile birgə işləmeye hazır olduğuna əmin edib. O, hemçinin 2020-ci il 10 noyabr bəyənatından, 2021-ci ilin 11 yanvar və 26 noyabr (Soçi) görüşlərindən iki ilən olan öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə çağışır etmişdi ki, bù da Azərbaycanın mövqeyilə üst-üstə düşürdü. Rəsmi Bakı Soçi görüşünə də bu niyyətə qatılmışdı. Bəyənat-

minaldan təmizlənməsi məsəlesi de gündəliyə getirilmiş, Avropa İttifaqının istiqamətde ölkəməzə texniki yardım göstərməyə hazır olduğunu da bildirilmişdi.

Bir sözü, ilk Brüssel görüşündən Paşinyan kor-peşman qayıtmışdı, o, bù görüdən ən azından zaman qazana bileyçiyi ümidi edirdi, amma Azərbaycanın təşəbbüsleri, postmünasibət dövründə fealiyyət istiqamətləri Avropa İttifaqı tərəfinən dəstekləndi, Ermenistana manevr imkanları verilmədi.

2022-ci il aprelin 6-da keçirilən ikinci görüşdə 14 dekabrin təşbiti, ötən müddətin analizi və bundan sonrakı yol xəritəsi cizildi. Şarl Misel bəyənatında qeyd etdi ki, Ermenistana Azərbaycan arasında sülh müqaviləsi üzrə danışçılar başlayır, her iki ölkənin xarici işlər nazirliklərinə uyğun təlimatlar verilib. Bu, məhz Azərbaycanın ieri sürüyü məlum 5 təklifi qəbulunu və danışçıların onun əsasında aparılması ifadə edirdi. İlk görüşdə olduğu kimi, bù görüşdə de aydın şekilde görünürdü ki, Avropa İttifaqı 44 günlük müharibədən sonra yaranmış yeni geosiyasi reallı-

Zümrüt QURBANQIZI,
"Respublika".

rinə ara verməyən düş-

men ölkə ikinci Qarabağ müharibəsindəki möğlülüyü tətbiqindən sonra imzaladığı təslimolma aktına esasen üzərinə görə təqdim etdi. 44 günlük müharibədən ibarət dərsi cıxarmayan Ermenistanın Azərbaycanı anter-

lifi

dəy

lər

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

rinə ara verməyən düşmen ölkə ikinci Qarabağ müharibəsindəki möğlülüyü tətbiqindən sonra imzaladığı təslimolma aktına esasen üzərinə görə təqdim etdi. 44 günlük müharibədən ibarət dərsi cıxarmayan Ermenistanın Azərbaycanı anter-

lər

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

lə

Seirlərində insanları hayatı sevmeye, gözəlliyi dəyərləndirməye, həyat eşqi ilə yaşamağa və sənkin olmağa səsləyen Molla Pənah Vəqif poeziya dilinin sadəliyi, aydınlığı ilə ədəbiyyatımızda Molla Pənah Vəqif yaradıcılığı xüsusi yer tutur. Şair əsasən şifahı xalq ədəbiyyatı əslubunda şeirlər yazmışdır. Onun yaradıcılığı Azərbaycan poeziyasının inkişafına böyük təsir göstərmişdir. Ona Qarabağda məscid nəzdində fealiyyət göstərən mədrəsədə dərs deməsi və el arası qazandığı hörmət görə Molla Pənah adı verilmişdir. Onun hakimiyyili, biliyi haqqında xəberlər Qarabağdan çox uzaqlara yayılmış, xalq arasında böyük nüfuz qazanan Vəqif barəsində belə bir məsələ də yaranmışdır: "hər oxuyan Molla Pənah ola bilməz".

Sair, mütfakkir və dövlət xadimi

Molla Pənah Vəqif 1717-ci ildə Qazax mahalının Yuxarı Salahi kəndində anadan olmuşdur. Atası Mehdi ağa, anası isə Ağır xanımın ovladının eşi adı Pənah, Vəqif isə toxellisidür. O, kiçik yaşlarında alim və müəllim Şəfi Əfəndinin yanındakı təhsil almış, astronomiya, riyaziyyat, müsiqi üzrə bilikləre yiyənləmişdir. 42 yaşına kimi Qazaxda yaşaması Molla Pənah Vəqif yüksək təhsil almış, əreb və fars dillerini öyrənmiş, bir sıra dini, dünəvi elməri kifayət qədər menimsəmişdir.

XVIII əsrin 50-ci illərinə sonlarında Qazax mahalında və qonşu Gürçüstan sərhədlerində feodal münəqşlər nəticəsində bəzi kəndlərin sakinləri, o cümlədən Molla Pənah Vəqifin ailesi Qarabağ xanlığı ərazisində köçməli olmuşdur. Onlar Cavaşır mahalının Tərtərbasar kəndində yerləşmişlər. Təhsilini bu kənddə başa vuran Vəqif isə həmin kənddə məktəb açmış, bir müddət sonra isə Şuşaya köçmüş, Qarabağın merkezində Satal məhəlləsində məktəb təsis etmişdir.

Onun elmında uğurlu fealiyyəti və alimlik şöhrəti Qarabağ xanı İbrahimxəlil xana çatır ve o, Vəqifin sarayına davet edir. Astronomiya ilə ciddi məşğul olan Molla Pənah Vəqifin ay tutulması və zələzələ barədə əvvəlcədən xəber verməsi xanı təcəccübəndirir. Vəqifə tanış olub, biliklərini yüksək qiymətləndirir. Həmin vəzifəni İbrahimxəlil xan onu əvvəlcə eşıqəkəsi, sonra isə baş vezir təyin edir. Molla Pənah Vəqif ağılı və təcrübəsi sayesində xalq arasında böyük rəğbet və nüfuz qazanır. Hətta

Ağə Məhəmməd şahın saray xadımı olan Abraham Beknazarovun Vəqifin Qarabağ tərkilərinin mənəvi rəhbəri adlandırmışdır.

Dövlət daxilində və xaricində bütün işləri Molla Pənah Vəqifin məsləhəti ilə həll edən İbrahimxəlil xanın şairə böyük hörməti olub. Şuşada işsə edilən bir çox binaların tikintisində o, şəxsnə istiqar edib. Mühəndis işlərini yaxşı bilən Vəqif Şuşa şəhərinin etrafına çəkilmiş qala divarlarını tikintisində rehbarlıq etmişdir. Zəngin kitabxana sahibi olan şair özünü bacarıqlı dövlət xadımı, müdrik alim və xalq arasında sevilən şair kimi de tanıda bilmüşdür. Əsasən qoşma, təcəs, qəzel, müxməssən janrından şeirlər yazmış, yaradıcılığında xalq ədəbiyyatının ruhunu saxlamaqla klassik poeziyaya da müraciət etmişdir. O, klassik poeziyanın ənənələrinə yenilik qataraq deyiş terzini və ifadə üsulunu təzəmelmişdir. Yaradıcılığının əsas mövzusu mərhamət və insan gəzeliliyinin tərennümü olmuşdur. Molla Pənah Vəqif yaradıcılığında Şəhər poeziyasının bütün klassik janrlarından istifadə etmişdir. Həca vəznində yazdığı şeirlər Azərbaycan poeziyasının parlaq nümunelerindən hesab olunur. Şairin "Durnalar", "Heyran olmuşam", "Toy adamları", "Sonalar kimi", "Tel nazik" və bir çox şeirləri dillər azərbəridir.

Vəqif poeziyasını sadəliyi, şirinliyi ilə yanaşı axılcılığı ilə qəlb oxşayır. Bəzi bəndlərdən defələrlə tekrarlanan söz hər dəfə başqa mənalara ifadə edir. Bu baxımdan, şairin şeiriyyəti fərqlənlər, sevi-

lir, oxucunu yormur. Kökündə, mənbəyində milli folklorumu zu yaşadan Vəqif poeziyası Qurbanı, Aşıq Valeh, Abbas Tufarqanlı və Xəste Qasim kimi söz sərraflarından bəhralenib. Gözəllik aşığı olan şair həm də gözelin ağlı, kamalını və sədəqətini vəfə edir.

Gözel gerək el götürə cəfədan,
Ləzzət gərər hər dəm zövqü səfədən
Vaqifem, qəcarəm mən bivəfədən,
Qurbaniyam bir vəfəli gəzelin.

1797-ci ildə Ağə Məhəmməd şah Qacarın Şuşa hücumu zamanı İbrahimxəlil xan Car-Balakənə qaçı. Şəhəri elə keçirən Qacar səhə-

ri gün sui-qəsd nəticəsində öldürülür. Həkimiyətə gələn Məhəmməd bəyin Vəqifdən xoş gelmir və oğlu Əli bəyə birlikdə öldürdürlər. Şairin evi talan edilir, bütün külliyyati, əlyazmaları isə yan-

Azərbaycan xalqı Molla Pənah Vəqifin xatirəsinə eziż tutur. Hələ 1967-ci ildə dövlət başçısı Heydər Əliyev Şuşada olarken Vəqifin mezarını ziyarət etmek isteyib, lakin mezarı tapa bilməyiblər. Qisa müddət ərzində Heydər Əliyevin taşırşılıq ilə mezar tapılır və onun üzündə 1980-1981-ci illərdə abidə və türbə tikilir. 1982-ci ildə isə Heydər Əliyevin istirahəti ilə şairin məqbərəsinin açılış olur. Həmin vaxtdan etibarən Molla Pənah Vəqifin məqbərəsi insanların ziyarəti yeri olmuşdur. Həmin vaxtdan etibarən Molla Pənah Vəqifin məqbərəsi isə dərələrde yanışı, Vəqifin məqbərəsi de erən tərəfən qurbanın qızıl xatirəsi olur. 2020-ci il noyabr ayının 8-de Azərbaycan Ordusunun sücaeti sayesində Şuşa işğaldan azad edildi. Azad Şuşanın berpaşında illə tikihil, yenidən qurulan abidələrdən biri de Vəqifin məqbərəsi oldu. Bu gün azad Şuşada Molla Pənah Vəqifin məqbərəsi öndən yənə de məməni təbərələr keçirilir.

Ramidə YAQBQIZI, "Respublika".

İnanırıq ki, əzəli yurdumuza qayıdacağıq

XX əsrin
bələsi -
Deportasiya

İsmayıllı rayon mərkəzi xəstəxanasının reanimasiya səbəsinin müdiri işləyən həmsəhətim qeyd etdi ki, Qəribi Azərbaycan İcmasının siyahıda tərtib etdiyi 13 nəfər elmlər doktoru və professor, 34-ə yaxın fəlsəfe doktoru, 200-dən çox həkim və tibb işçisi tekce bizim Nərimanlı kəndinin payına düşür. Ele bər aile yoxdu ki, orada ali təhsilli olmasın.

Qəribi Azərbaycanda yaşlıqları illərdə emrinə tərəfindən müxtəlif təhlükələrlə qarşılaşdığını deyən Firdiņ həkimi bildirdi ki, yadına gelmir ki, biz rayon mərkəzine tek gedib-geləydik. Daim bize qarşı hücumlar olur, addimbaşı tehqir etməyə çalışırdılar. Doğma yurdumuzda bize normal şəraitdə yaşamağa imkan vermirdilər. Hətta indiki kimi yadımızdır, 1972-ci ildə 8-ci sinifdə oxuyurdum. Rehmetlik Yusif Rəzagəy rayon partiya komitəsinin birinci katibi idi, onu işden çıxarıb yerine erməni Viktor Ambartsumyanı qoymusdular. O da çıxış edərək dedi ki, bundan sonra Basarkeçər rayonunun adı dayışdırırlər Vardanes

olar. Az keçmedi ki, rayondakı bütün abidələri uçurtmaya başladılar. Deyirli kəl, bu abidələr türkər qoyub, dağıtmış lazımdı. Bununla yanaşı kəndlərin adlarını da dəyişməyə başladılar.

Həmin vaxt Azərbaycanda isə vəziyyət tamamilə başqa idi. Tələbə Vaxt göründü ki, Bakıda ermənilər rahat yaşayır və yüksək vəzifələrdə işləyirlər. Orada olan vəziyyəttə buradakı tam fərqli idi. Bu səbəbdən de valideynlərimiz bize yaxşı təhsil verməkə xoşbəxt geleceyimizi təmin etməyə çalışırdılar.

İgid həməyilərlə ilə qürur duyduğunu deyən həmsəhətim bildirdi ki, bir kəndin ümumilikdə 24 şəhid verməyi yüksək vətənpərvərliyin və qəhrəmanlığın göstəricisidir.

Prezident İlham Əliyev 2022-ci il dekabrın 24-de Qəribi Azərbaycan İcmasında bir qrup ziyan ilə görüşündə dədi ki, biz artıq Qarabağı azad etmişik, indi isə növbəti isteyimiz əzəli yurdumuz olan Qəribi

Azərbaycana qayitmaqdır.

Ümid edirəm ki, təzliklə öz yurdumuzaya qayiadacaq. Bütün neslin dünənini deyinşənlərin bir hissəsinin qəbirləri o torpaqlardadır, biz onların xatirəsini daim yad etməliyik. Düzəndür, erməni faşizminin çirkin niyyəti nəticəsində qəbiristanlıqlarımızda da dağıdılmalıdır.

Kəndimiz dəniz səviyyəsindən 2000 metr yüksəklikdə yerləşir və çox şəfəli havası, sad suyu olan bulaqları ilə seçilirdi. Tələbələk illərində tətillərdə kəndimizə gedib orada istirahət edirdik.

Kənd qayidacağı teqdirde evlərinin rahat taba bileyicini deyən Firdiņ həkim qeyd etdi ki, müasir informasiya texnologiyasının üstünlüklarından istifadə etmək kəndimizin arazisini izleyə bilir. Ermənilər bütün evləri və binaları darmadağın ediblər. Demək olar ki, kənde yaşıyoxdu. Başqa kəndlərde de belədi. Daşnaklar çox qəddardırlar, bizi öz yurdumuzdan qovmaqla yaşı qəbirləri de dağıdılarsın. 32 il ermənilərin arasında işləyən atam deyirdi ki, onların çirkin niyyətini heç vaxt unutmaq olmaz.

Prezidentinizin ənənələrinə uyğun olaraq, 24-ə yaxın şəhərdən 24 şəhid vermeyi yüksək vətənpərvərliyin və qəhrəmanlığın göstəricisidir.

Mikayıl NƏRİMANOĞLU, "Respublika".

Azərbaycan Ordusunun əsgəri talim zamanı odlu silahdan açılmış atış nəticəsində ölüb

Müdafə Nazirliyinin N saylı herbi hissəsinin herbi qulluqçusu, əsgər Xələfov Saleh Kamal oğlunun talim atış çələngi yerinə yetirən zaman ona təhkim olunmuş odlu silahdan açılmış atış nəticəsində ölməsi barədə Qubadlı herbi prokurorluğunə məlumat daxil olmuşdur.

Herbi Prokurorluğunun bildirilərənək, həmin məlumat əsasında Qubadlı herbi prokurorluğunun və Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunun Kriminalistika və İnfomasiya Texnologiyaları İdarəsinin eməkdaşları tərəfindən hadisə yerinə və meyitə baxış keçirilmiş, iş üçün ehtemalı kəsb edən predmetlər maddi səbüt kimi götürülmüş, eləcə de izahatlar alınmış və digər hərəkətlər icra edilmişdir.

Fakt üzrə Qubadlı herbi prokurorluğununda Azərbaycan Respublikası Cinayet Məcəlləsinin müvafiq maddəsi ilə cinayət işi başlanılaraq şahidin dindirilmiş, müxtəlif ekspertizlər təyin edilərək icraya yönəldilmiş və təxirəsalınmaz zəruri istintaq hərəkətləri heyata keçirilmişdir.

Hazırda istintaq davam etdirilir və qanunverciyin tələblərinə uyğun olaraq bütün tədbirlərin görülməsi təmin olunacaqdır.

M.NƏRİMANOĞLU, "Respublika".

Ağsu Ağacəkmə aksiyası keçirilib

Qəribi Regional Mərkəzinin və digər aidiyyəti qurumlarının eməkdaşları tərəfindən mütemədi olaraq özbəşinə təkilişin və torpaq zəbtlərinin qarşısının alınması məqsədli monitorinqlər aparılır. Monitorinq zamanı Qəbələ şəhəri ərazisində vətəndaş tərəfindən zəbt edilərək çəpərlənmiş 0,2 hektar dövlət mülkiyyətində olan fond torpaqlarına məxsus sahədə səöküntü işləri aparılaq ərazi boşalıb.

Səhi

Kiş kəndinin

problemləri öyrənilib

Şəhər icra hakimiyyətinin başçısı Elxan Usoy və kənd keçirilən görüşdə bərədən etraflı danışılıb. Kənd sakinlərindən şəhər valideynləri Dursun Cavadova, Elşad Məsimov, Ələddin Ramazanov və başqları çıxış edərək şəhər icra başçısı Aqşin Abdullaevin vaxtılı şəhər icra başçısı və qazilər, köhne elektrik direklorının deyisdirilməsi, "Du'luzlar" məhəlləsinə mərsət xətti açılması və sair məsələləri müzakirə edilib və tədbirlərin görülməsi üçün müvafiq tapşırıqlar verilib.

M.NƏRİMANOĞLU, "Respublika".

Qəbələ

Qanunsuz tikililərin qarşısı alınır

Rayon icra hakimiyyətinin, polis şöbəsinin, Fövqələdə Hallar Nazirliyinin Şimal-

Ağsu

Şəhər icra hakimiyyətinin, polis şöbəsi-

nin, Fövqələdə Hallar Nazirliyinin Şimal-

DÜNYA BUGÜN Xəbərlər

İSRAİL TERROR TƏHLÜKƏSİNƏ GÖR BƏZİ SƏFİRLİKLERİN İŞİNİ DAYANDIRIB

İsrail hakimiyyəti İrlandan gələn təhdidlər səbəbindən müxtəlif ölkələrdəki 28-e yaxın diplomatik nümayəndələri bağlayıb. "Report" agentliyinin verdiyi xəbərə görə, bu şəxslər yarınlı milyon dollar pul qazanıblar.

"Bloomberg" agentliyinin milyarderlerin idəkəsindən Co Luisin və ailəsinin serveti 7,2 milyard dollardır. Onun hazırlığı sərvətində müxtəlif ölkələrdəki evlər, 90 milyon dollarlıq hərbi sənət kolleksiyası, 250 milyon dollarlıq yaxta daxilidir.

QƏRBİN SANKSIYALARI
TÜRKİYƏNIN RUSİYA İLƏ
TİCARƏTİNƏ TƏSİR EDİB

Qərbin davam edən sanksiyaları təsəbbəbindən Tərəfənən İsrail diplomatlannı təxliyə edilmesi ilə bağlı məlumat yayılıb. Diplomatik nümayəndələrə də ictməi təbərələr istirak etməsi tövsiyi ilə xəbərdarlıqlar gönderilib.

İsrail ordusunun metbuat katibi bildirilir ki, ölkə özüne qarşı istenilən təhlükəye ciddi yanışdır. İsrail ordusunun sənət kolleksiyası, hərbi məsələlərə görə olunur. Bu barədə "Bloomberg" agentliyinin məlumat yayılıb.

Verilən xəbər görə, ötən il Türkisiyin Rusiyaya tədarüklerindən artımdan ən çox faydalanan maşın ixracçıları sürətli şəxslərini təq

